ఆంధ్రభూమి వివిధ వార్షికోత్సవ సంచిక

ఆదివారం 6-11-1977

# "మీరైతే దీన్ని ఏమంటారు?"

ఓ.వి. రమణ మూర్తి

ఆనాడు ఏ ద్వితీయ వివాహ సంబంధంలో నాకు జరిగిన అవమానం తలచుకుంటే ఈనాడు నువ్వు ఏడ్చిపోయినా నేను వట్టించుకోనవసరంలేదు అనా నిన్ను ఈవేళ ఇక్కడికి పిలిపించాను నేను. నీలో ఎలాగైనా సంబంధాలు వ్యాలా ఉండకోవాలనీ. పెంచుకోవాలనీ కాదు. నీకు తెలుసునో తెలియదో, మనవీనాడు ఒక ప్రమాదంలో ఇరుక్కున్నావు. కేవలం నువ్వు నా బంధువు కనుక. ఒకే గ్రామస్థులమనీ చిన్నతనపు నడివయస్సులమనీ. మనస్సులో ఉంచుకొని నిన్ను యీ ప్రమాదం నుండి తప్పించి సహాయం చేద్దామని సంకల్పించాను అన్నాడు పున్నయ్య మాటల పారి ఎంపిన కట్టుకథకు వచిన చిన్నయ్యతో సాదరంగా

పున్నయ్య రక్షణశాఖ ఆఫీసులో గుమాస్తా. దొంగారి అభిమాన సేకరణ కోసం చాలామందిలాగే అతడు కూడా చిన్న చిన్న బజారుపనులు చేశాడు. పల్లెల్లో పొద్దుకి తెల్లవెళ్లి అడిందాడు. అమ్మగారికి-అభిమాన విషయాలు గూర్చి కబుర్లు చెప్పుతుండేవాడు తద్వారా. ఆఫీసులో కాస్తంత ప్రాధాన్యం సంపాదించుకున్నాడు కాని దాన్ని తెలివితేటల వలన. ఎవిలో చదువుకుంటనను వలన అని ఆఫీసులో చెప్పుకుని తిరుగుకున్నాడు.

కొంతమందికి బంగపండు పుట్టుకతోనే కొన్ని వరాలిస్తాడు. అలాంటి మాట పొందినవాళ్లలో పున్నయ్య ఒకడు. ఆవిపరాల్లో ముఖ్యమైన ఒకటి. రెండవది ఎదుటివారిని సునువుగా ఆకర్షించగలిగే కమ్మని కంఠం. పైగా రెంటికీ తోడు వింతైన పరిహాసం మిళితాన్ని జట్టి పున్నయ్య మనస్తత్వాన్ని చదవటం అని ప్రయత్నించినవాళ్లు పరాజితులయ్యారు.

దవ్వైన, దాన్ని పొడుపు చేయడం అతనికి అన్మతః వచ్చిన విద్య. ఎదుటి వాళ్లు తనను చేదుబ్బ అడగకుండా, తనగ్గర డబ్బు లేదని మీద అడుపులు అరవిషం తన కాత తండ్రులమండి

సూక్ష్మంగా గ్రహించడమేకాదు సూటికి సూదుపాళ్ళు అవరిస్తున్నాడు. ఏ విషయం ముద్దు అతడు ప్లూపే అవస్థ. ప్రద్ధి ప్రవేశంలో ఇంకే విషయంమీదా లేదు. అతనికి గల విజ్ఞాన జిజ్ఞాన బహువ్యల్పం, ఏ మూలైనా అది దాగివుందని అతనికి తెలిసినా, దాని అభివృద్ధికి కొంత, అర్థవ్యయం ఉంటుందని, దాని మీద అతడు శ్రద్ధ చూపలేదు.

స్వార్థ పరత్వమూ. తన కెదురుతిరిగిన వాళ్లమీద ఎగ పాదించడం అనే పలాలు మినహా. ఇతర పదాలూ వాటి నిర్వచనమూ తెలియని పున్నయ్య తనకు చేయబోయే సహాయమేమిటో. తానిరుక్కున్న ప్రమాద మేమిటో అర్థం కాలేదు చిన్నయ్యకు.

* * * *

ఆనాడు అంటే చిన్నయ్య రెండవ పెళ్లిరోజు - సుముహూర్తం తెల్లవారుజామున. రాత్రి భోజనాల దగ్గర పున్నయ్య చిన్నయ్యను పలకరిస్తూ మామ సత్కారాలేవీ అని అడిగాడు.

'వాళ్ళకి పిలవలేదులే' అన్నాడు చిన్నయ్య. 'మరి పిందువులు' అడిగాడు తీక్ష్ణంగా పున్నయ్య 'అయిన వాళ్ళకు చేస్తున్న పనులు నీకు తెలుసు. మన జాతి పరువు ఎత్తివేయటం చవకెక్కిస్తుంది' అన్నాడు పున్నయ్య.

'నాదగ్గరవాళ్ళు పిలవకుండా నన్ను పిలుచుకు నన్ను అవమానించడానికా వాళ్ళకు అవమానించడానికా.

'అదేంటి పున్నయ్య అలా అంటావు వాళ్ళకూ నీకు సంబంధం లేదు. వాళ్ళను జాలిపడి పిలిచేసి ఉంచుకున్నాం. అని నువ్వూ ఒపారి అన్నావు' అన్నాడు చిన్నయ్య

'ఇదా ఇదే అదేలేదుగా. ఏవైనా సరే వాళ్ళు పిలవలేదు నేనెక్కడి ఉంటట ఉన్నాడు అన్నాడు' అంటూ లేచి మీ ఇంటివుపిలవక తన నేను వెళ్తున్నా మీరుంటపిలచుకుంటే

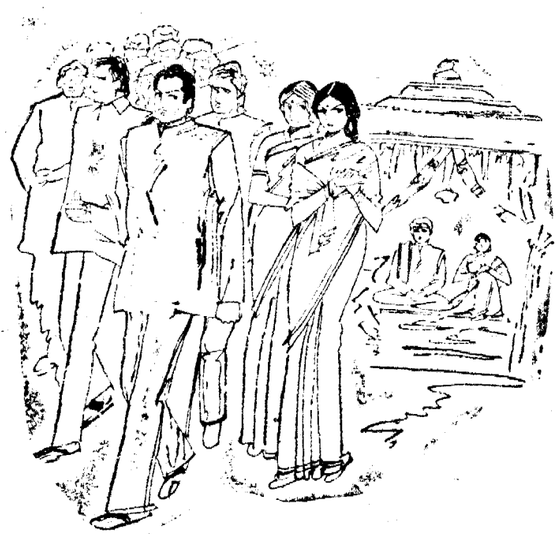

ఉండండి' అంటూ బయటదేరాడు. బయటదేరాడేగాని తనకు తెలుసును. తనతో వచ్చే మిగతావాళ్ళందరూ బయటదేరకారని. అప్పుడే ఉన్న బంధువరమే స్వల్పం. అవున్నవాళ్లలో కాస్తంత చదువుకున్నవాడు పున్నయ్య ఒకడే. అందుకే అతనిదగ్గరకు చాలామంది సలహాలకూ, ప్రాతకోతలకు వస్తుంటారు. అది చూచుకొని తనలో మనోగాంభీర్యాన్ని పెంచుకున్నాడు అగర్వాన్ని పరిస్కరించుకొని అక్కడ నుండి కదిలాడు.

'ఆగండి చిన్నయ్యగారూ! మీతో పాటే మేమూ వస్తున్నాం' అన్నాడు కొంతమంది బంధువులు. ఈ పరిస్థితిలో చిన్నయ్యకు వారాలుపోలేదు. విప్పహాయుడై విద్యావి తెల్లమొహం వేసాడు. ఈ అవస్థను వెంకటాచలం గమనించాడు. అతడు కాస్తంత సాహిత్యవ్యాసంగం కలవాడు. తద్వారా అతనికి చిన్నయ్యతో పరిచయం ఏర్పడింది. అప్పుడప్పుడు వారి ఇంటికి అతడు జరగబోయే అన్యాయాన్ని సహించలేకపోయాడు

'ఆయన పెళ్లే పెళ్లవుతుంది మీరంతా ఎక్కడికి అనుకో? సత్యాన్ని, అతని మనసు బాగుకొరకు పిలవకపోవడం మంచిపని చేశాడు అలాంటివాళ్ళ ఇక్కడికి రావడం మనకు తలవ పులు అదూ' ఎట్లా నమ్మించి చాలామంది బంధువులు అవాడు పున్నయ్య మరి కొంత మంది బంధువులూ అక్కడ్నుంచి లేచి వెళ్ళిపోయారు. ఇనా పెళ్ళి ఆగిపోలేదు కోయదానంగా జరిగి పోయింది. అవాక్కు మర్యాదు పని ముగిసిపోయాడేగాని, తన ప్రవర్తన తనలో ఉన్న సంతోషాన్ని, సంకుచిత భావాన్ని బయటపెడుతున్నట్లు పున్నయ్య కొంచెమైనా భావించలేదు. పైగా తనచేసిన ఎవిని పుణ్యకార్యంగా భావించాడు అంతేకాదు అనాటి నుండి చిన్నయ్యను చెయ్యకర్లదో

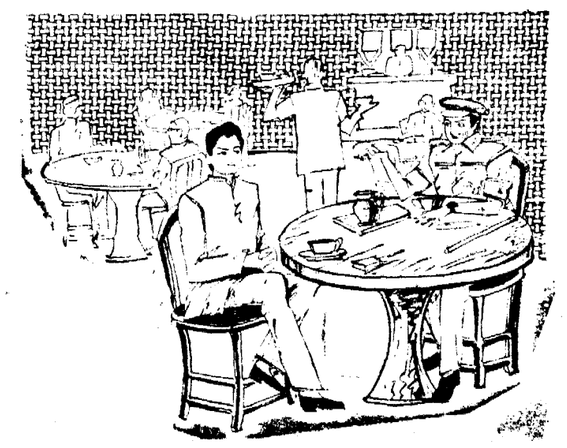

చదరంగం ఉన్నాడుగా అయిన్ని సహాయం చేయమను. పెళ్ళికి అండగా నిలబడ్డ మనిషిని ఇలుకూడా నిలబెట్టమను' అన్నాడు అత్తమాదుపు ధోరణిలో.

'ఎత్తి బాడవులకిది సమయంకాదు బావా! ఆన్ని త్రవ్వి నన్ను బాధ పెట్టకు. జరిగినదానికి క్షమాపణ కోరుకుంటున్నాను. నన్ను మన్నించి. ఈ ఆపదనుండి తప్పించాలి మరి!' అంటూ దీనంగా వేడుకున్నాడు.

పున్నయ్యకు తెలుసును-చిన్నయ్య తప్పినట్టు తన కాళ్ళముద ఎదికాడని. 'సర్లే, ప్రయత్నించి చూస్తాను అప్పైన నీఅదృష్టం' అన్నాడు పున్నయ్య బెట్టు వీడకుండా.

'ప్రయత్నించడంగాదు. చేసితీరాలి. ఆ సుందరానికి నువ్వు ఎంతచెబితే అంత. అది నాకు తెలుసును. చూడూ! కాస్తంత డబ్బు ఖర్చుఅయినా పర్వాలేదుగాని పనిజరిగేలా చూడు' అన్నాడు చిన్నయ్య ఆశగా

అదేమాటకోసం యింతవరకూ పున్నయ్య ఎదురుచూశాడు. ఆమాట విన్నా, వినగానే 'సర్లే నువ్వు వెళ్ళు. ఈరాత్రికి సుందరం మనింటికి భోజనానికి వస్తాడులే. కదిపి చూస్తా. రేపు సాయంత్రం ఓసారి కలిపించు' అన్నాడు పున్నయ్య హుందాగా.

'ఏమో, ఎంచేస్తావో బావా! భారమంతా నీమీదే ఉంచి వెళ్తున్నా. డబ్బు కూడా జాగ్రత్త పరచుకుంటాను' అంటూ అక్కడినుండి బయలుదేరాడు చిన్నయ్య. అలా అడుగులు బరువుగా వేసుకుంటూ వెళ్తున్న చిన్నయ్యను చూస్తూ పున్నయ్య నవ్వుతూ మనం మెరిపిని ముట్టతీని ముట్టించాడు.

* * *

పన్నాడు రాత్రి గంపెడు ఆశతో పున్నయ్యనుకలవనుకున్నాడు చిన్నయ్య.

'నేను కదిపిచూసాను చిన్నయ్యా! కాని అతడినే దేమిటంటే కేను బాలా చిక్కు పరిస్థితుల్లో ఉందట. సాధారణంగా ఇట్లాంటి కేసులు ఉజూపై తే తనకు ఉద్యోగంలో ప్రమోషన్ రావచ్చునట. అందుకని యిది వదులుకోవటం అతనికిష్టంలేదట. ఇహపోతే అతడు చెప్పిందల్లా. నీమీద టిక్యా అంగీకరించినట్లు ప్రానిస్తే కేను పోవడానికి అవకాశం ఉంటుందని' అని ఆపాడు పున్నయ్య.

చిన్నయ్యకు అమాటలు వినగానే నవనాడులూ క్రుంగిపోయాయి, ఏం చేయాలో అర్థంకాలేదు. ముఖం వివర్ణమైపోయింది. ఇది పున్నయ్య గమనిం దకపోలేదు బాగ గమనించనట్లే మాట్లాడాడు

'ఈకేసు తప్పించి తీరాలి అనీ. అతనికోసం కాకపోయినా నాకోసమైనా చేయాలనీ గట్టిగా చెప్పుటలో అంగీకరించాడనుకో' అన్నాడు పున్నయ్య.

చిన్నయ్య ముఖం వికసించింది 'బతే అదృష్టమాత్రం ఎమిటో' అని అడిగాడు చిన్నయ్య. 'ఏదో నాలుగొందల్లో సరిపెట్టాలే' 'ఎప్పుడ్లోగా యివ్వాలి?' 'రేపు రాత్రికల్లా తీసుకురా, నేనేవెళ్ళి అంకిచ్చి అంతా సరిచేస్తా'

'ఈవిషయంలో చాలా శ్రమ తీసుకున్నావు బావా. వీడుణం యెట్లా తీర్చుకోవాలో నాకర్థం కావడంలేదు' అంటూ కృతజ్ఞత తెలిపి వెళ్ళాడు చిన్నయ్య.

* * *

"పరిరేలా నన్ను ఒడ్డున చేరుస్తావో పున్నయ్యబావా! విన్నే నమ్ముకున్నాను' అంటూ పైకంఅందజేశాడు చిన్నయ్య.

'ఏకేం పర్వాలేదు. ఇహ నువ్వు గుండెలమీద చేతులు వేసుకుని హాయిగా నిద్రపోవచ్చును' అంటూ నాలుగువందల రూపాయలూ లెక్కబెట్టి టేబుల్ పెట్టుకున్నాడు పున్నయ్య.

పున్నయ్య హామీ ఇచ్చిన తర్వాత చిన్నయ్య మనస్సుకు హాయి చిక్కింది. కేసు తప్పింది. ఉద్యోగం దక్కింది. దీనకంటటికీ పున్నయ్య చేసిన సహాయమే అని అతనిలో కృతజ్ఞత చెప్పుకున్నాడు వెంకటాచలం.

"అప్పుకాకుండా తప్పిస్తాను" అన్నారు సుందరం.

"పున్నయ్య నీకు తెలుసుగా?"

"బాగుంది. నాకు తెలియకపోవడం ఏమిటి. మేమంతా ఒకే డివార్టుమెంటు కదూ."

"అవును. ఆయనతో ఈ మధ్య తరచూ తగులుతున్నాడు చిన్నయ్య అని కోర్టు ఆవరణ చూసేవుం టావనుకుంటా."

"అవునవును, ఆతను పున్నయ్య కేదో బంధువటగా."

"అవును. ఆ చిన్నయ్య మీద ఏదయినా కేసు మ్యాజిస్ట్రేటు దగ్గరకు ఎప్పుడయినా వచ్చిందా?"

"లేదే అలాంటదేం లేదు. ఐనా ఎంకేసేమిటి."

"దాయ, సుందరం, తూమ్రతంగాకు దాయను" అన్నాడు వెంకటాచలం.

"అసలేమిటో విషయం నన్ను క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ చేస్తున్నావేమిటి?" అన్నాడు సుందరం.

"క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ కాదు. అతని మీద లేనిపోని సంకల్పించి దాన్ని తప్పుబడాలని వాగుగువందల రూపాయలు ఖర్చు ఉద్యోగాలని ఒక పెద్ద మనిషి పుచ్చుకున్నాడు. దాన్ని ఆ చిన్నయ్య సహాయంగా భావిస్తున్నాడు. మరి ఆ పెద్దమనిషి తను చేసిన ఎవిని యేలా బాగుపడ్డాడో మనకు తెలియదనుకో" అన్నాడు వెంకటాచలం.

"ఎవరదిచ్చ" అన్నాడు సుందరం.

"అదంతా యెందుకులే. నీ పేరును వినియోగించుకొని తను లాభంపొందినా నీపేరు బయటకురాలేదు. రాదుకూడాను. అందుచేత ఈ విషయాన్ని మరచిపో" అన్నాడు వెంకటాచలం.

సుందరం వెళ్ళిపోయాడు.

"చిన్నయ్య నేరం చేశాడు. దానికి కావలసినంత సాక్ష్యంవుంది. ఆ నేరం నుండి తప్పించి పున్యంకట్టుకుని బాధని పున్నయ్య గురించి చిన్న చెప్పుకుటున్నాడు. దాన్ని ఎలలేని సహాయంగా భావించాడు. పున్నయ్య దాన్ని సహాయంగా పన్నాడు అనుకోవలసిందే. అతడు మరొకలా అనుకున్నాడు. అతడు ఎలా అనుకున్నా చేసింది నేరమే. కాని ఈ నేరానికి సాక్ష్యంలేదు. ఉజూవుకాదు. శిక్షలేదు. కాని ఈనేరం పగ సాధించడమేగాక నాలుగువందల రూపాయలు తెచ్చిపెట్టింది. పున్నయ్యచేసినవేరానికి ఒకేఒక సాక్ష్యం అనుకుంటే ఉంది. అది అతని అంతరాత్మ అని అతనికిలేదు. ఉంటే ఈ పని చేసివుండడు. దీన్ని సహాయం అని చెప్పుకోవి ఉండకపోవును. అతడు చెప్పుకున్నా చెప్పుకోకపోయినా చిన్నయ్య దాన్ని సహాయంగానే అంగీకరించాడు అతను చనిపోయేంతవరకూ ఎలాగైనా అర్థమయినా ఆర్థికయినా ఈ విషయం చెప్పే దాన్ని వాణ్ణి సహాయంగానే అమోదిస్తారు. బుజ్జగిస్తే కన్నేయం లాడు!

# నేటి సమాజ వ్యవస్థలో అత్త కోడళ్ళు

- వాసా ప్రభావతీ శాస్త్రి -

ఇంత దక్కని తెలుగు పదాలకు రెండింటికీ కొంతమంది సంబంధము కనబడుతోంది కాని "అత్త లేని కోడలుత్తమురాలు" "కోడలు లేని అత్త గుణవంతురాలు" "అత్తా ఓ ఇంటి కోడలే" అన్న సామెతలు లోకంలో రూఢిగానున్నవి. వీనిని బట్టి వాస్తవానికి మధ్య ఉండే బాంధవ్యం చెడ్డదేగాని మంచిది కాదు అని అర్థమవుతుంది. అత్త కోడళ్ళు లేక పోతేను. వీళ్ళకి బంధం విడితియడానికి పెంపొందిన ప్రతి స్త్రీ అత్త వారితో సంబంధం అనురాగంగా స్వీకరించి అది తన బాధ్యతగా గుర్తించాలి కాని అలా అత్తరోడలు మనస్సులు కలుపుకోలేనప్పుడే అప్పుడిలా ఇబ్బందులు మధ్య బయటపడి అది కుటుంబ పచ్చిన్నానికి దారి తీస్తుంది అత్తదీ తప్పని కోడళ్ళు. కోడళ్ళదే తప్పనిఅత్తలవాదిస్తూవుంటారు. నీతానికి

ఇద్దరితప్పు సరిసమానంగానే వుంటుంది రెండు చేతులు కలిస్తేనేగాని చప్పట్లు రావుగా

## తిరస్కారం చూపితేఎలా?

చిన్నతనంనుండి ఒకబోట పెరిగి ఒక కట్టుబాట్లకు అచార వ్యవహారములకు అలవాటుపడిన ఒక కన్య భర్తతో అత్త యింట్లో కొత్తగా అడుగు పెడితే అక్కడి మార్పులు కొత్తలో కష్టంగానే వుంటాయి. వాటిని అలవాటు చేసుకోవాలి. కాలం మారింది. ఉమ్మడి కుటుంబాలు లేవు పొదుగూళ్లలోనే భర్తలతో కొత్త కాపురాలు పెడుతున్నారు కోడళ్ళంతా కాని అత్తయింట్లో ఎట్టుమని పదిరోజులైనా ఉండవలసిన అవసరం ఏ కోడలికైనా తప్పదుకదా! అలా అడుగు పెట్టిన కోడలు తన పుట్టింటి వారిని బాటిమాటికి తలచుకుంటూ వాళ్లే అన్నివదాల తగినవారని పెచ్చుకుంటూ అత్తింటిని పై యింటిలా భావించి పనుపుకు బదులుగా దాని స్థానంలో ద్వేషాన్ని చూపడింపును పెంపుకుంటే ఎలాచెప్పండి! ఎన్నో ఆశలతో ఎదురు చూచిన అత్త ఏమనుకుంటుంది? అత్తవారు, తమకంటె పేదవారు చదువు తక్కువవారుఅయితే వారిని చూసడం చేయం లావ్యమేనా! కొత్తకోడలు వచ్చి నపుడు యిరుగు పొరుగులు చూడటానికి వస్తే తిరస్కారంతో గదిలోంచి బయటకురాని కోడళ్ళు కూడావున్నారు. కోడళ్ళు అలావుంటే ఇక అత్తలు ఎలా వుండాలి?

## క్రొత్తవింత, పాతరోత!

అత్తలు కోడళ్ళు వచ్చేవరకు తెగ మురిసిపోతారు, అందాల భరిణ ధనవంతురాలు. విద్యావంతురాలు ఏకైక పుత్రిక కోడలుగా రావాలని ఎదురు చూస్తూవుంటారు. కాని అలా సంభవం కాక పోతగాని. తనయుడుగాని కోరి ఎవరినైనా కోడలుగా తెచ్చారా! ఇక అయింట్లో అడుగు పెట్టిన కొత్తకోడలు సంగతి చెప్పనక్కరలేదు. ఇక ఆమెకు నచ్చిన కోడలే వచ్చినదనుకోండి కొత్తలో బాగానే వుంటుంది. అందరి ఎదుట తెగొగడి కొన్నాళ్లు పెత్తిన పెట్టుకుంటుంది. "కొత్తోకవింత పాతోకరోత" అన్నాడు పెద్దలు! అత్త మనస్సులకు మురిసిన కోడలు కాస్త స్వేచ్ఛగావుంటా- ఇక చూసుకోండి. కొడుకును తనమండి దూరం చేస్తోందనో లేక కొడుకు కోడలు వచ్చాక తనతో ఏదీ సంప్రదించడం లేదనో రాజుకుంటుంది అగ్ని. ఇక వాళ్ళుచేసే ప్రతీపని ఈమెకు వెగటుకర్గి ఆ కోపాన్ని కోడలిపై చూపి ఆమె మీద విరుచుకుపడుతుంది. ఇకఅంతటితో

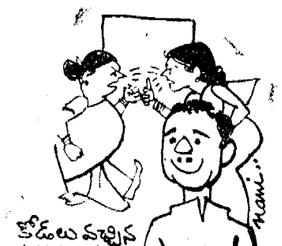


ఆగుకుందా? ఆమెలో పిటకారంగా మాట్లాడటం, పల్లెమీదో ఎదుక మీదో ఏదో పెట్టి చెప్పటం మొదలుపెడుతుంది క్రమంగా యిరుగుపొరుగులలో చెవులు కొరకడం ప్రారంభిస్తుంది.

## ముందే జాగ్రత పడాలి

ఇక ఉద్యోగంలో ఉన్న కొడుకు సంగతి వారికి అత్తలు యిచ్చే సలహాలు యింతంగ నరాని దిగ కొడుకు కెలాయించే అవారిటీకూడ అంచేలేంది. అయినా ఆకోడలుకూడ భర్త కీచ్చే గౌరవం. ఆదరణ ఇంట్లో వారికందరికీ ఇవ్వటం నేర్చుకోవాలి. చిన్నతనపు నుంచి పెంచి పెద్దచేసి సర్వంతోటి విద్యాబుద్ధులు నేర్పిన కొడుకులకు కోడలు వచ్చి బుట్టలో పెట్టి తీసుకపోతే అత్తమామల గతి ఏమికావాలో చెప్పండి. కొండంత భారాన్ని కొడుకు మీద విధించిన అతల్లితండ్రుల స్థితి దుఃఖంతరానిది. సంస్కారవతియైన నేటి స్త్రీఅలాచేయడం సమంజసమా.

అత్తలు కొంచెం గయ్యాళులైతే అదిఎమంటుంది కొంచెం వంకరగా మాట్లాడేవాళ్లైతే, వారిని వక్కదిద్ద వలసిన బాధ్యత నేటికోడలిపై ఉంది.

అరువదినాలుగు కళలలో మాట్లాడటం కూడా ఒక కళ అని చెప్పవచ్చు. ఎస్ట్రాపెనస్ ఈజ్ బెస్ ఇంప్రెషన్ అన్నారు పెద్దలు. ఇది నమ్మటికి నమ్మితీరాలి.

ఇరుగులో మనం మాట్లాడుతున్నపుడు వారిని దృష్టిలో పెట్టుకొని బహు జాగ్రత్తగా వినయ విధేయతలతో ప్రవర్తించాలి. ఎప్పుడూ మన ముందుఉన్న వ్యక్తిని తక్కువ అందనా వేయక గొప్పవాడిన్న అలోచనలో చూచినట్లయితే అంని గురించి తెలుసుకోవడమే కాక మనలో ఉన్న లోపాలను కప్పి పుచ్చుకొన్న వాళ్ళ మవుతాము.

'బురదలో కాలువేసిన తరువాత తీసుకోవడం సులభం గాని మాటతూరిన తర్వాత దిసుకోవడం కష్టం అన్న సంగతి మనకు తెలుసు. పొరపాటున వెనుక ముందు ఆలోచన లేకుండా మాట జారడం తరువాత 'సారీ' చెప్పకోడం ఘర్షణలకు దిగడం లాంటివి అనవసరాన్ని మార్పాల్సాన్ని తెలియచేస్తాయి. చెయ్యచేసు కోవడం, నాలుక సగంలో లేక మాట జారడం మొదలయిన వాటిని అరికట్టాలి.

## చిరునవ్వుతో పలకరింపు

ఎవరి దగ్గరకైనా వెళ్ళినపుడు వారితో మనకు ఏ మాత్రం పూర్వ పరిచయం ఉన్నప్పటికీ ముందుగా వెళ్ళగానే చిరునవ్వుతో 'విష్' చేయాలి పరిచయం లేకపోతే మనల్ని పరిచయం చేసుకోవాలి. ఆ తరువాత ఆ వ్యక్తి పరిచయాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని అవకాశం చూసి వెళ్ళిన ఎవిగురించి చెప్పాలి. అదే పరిచయంఉన్నవారయితే వెంటనే మన రాక గురించి చెప్పక కుశల ప్రశ్నలు ఇతర విషయాలు కొద్దిసేపు సర్దిచెప్పిన తరువాత అపుడు మనస్సులో ఉన్న సంగతిని తెలియచెప్తే బాగుంటుంది. మన ప్రవర్తన మనమాటలు ఎవరికీ అసహ్యాన్ని ఎస్ట్రాపెన్స్‌ను కలుగనియకుండా ఉండటానికి ప్రయత్నించాలి.

ఎవరూ ఎదుటివారు మాట్లాడే వరకు ఓర్పుతో సహనంగా వేచిఉండేమనుంటారు. ఆ వ్యక్తి నుండి వచ్చే జవాబు పూర్తి అయ్యే వరకు మనం మాట్లాడటానికి ప్రయత్నం చేయడం ఎదుటి తిక్క, చచ్చు ప్రశ్నలు వేయడం లాంటివి



మానాలి. ఎదుటి వ్యక్తి అన్ని విధాల మన కన్నా తక్కువ అయినప్పటికీ మన అవసరాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని వ్యవహరించాలి. ఎదుటివారు మాట్లాడుతున్నపుడు మనం మాట్లాడుతున్నపుడు గానీ వెనక హీరో విలన్‌లా (ఆడవారయితే హీరోయిన్‌లా) పోలికల పేరుక వినయంగా ప్రవర్తిస్తే జవాబు సరి అయిన మార్గంలో తొందరగావచ్చే అవకాశముంది.

## సంబోధనలో అంతావుంది

నవుడు ఎదుటి వ్యక్తిని మనవాళ్లైతే పాపా అయ్యా అనీ ఆడవారయితే మేడమ్ అమ్మా అనీ పిలిచేటప్పుడు వినడం లాంటివి మనకు మేలును చేకూర్చుతాయి. పెద్దవారు మాట్లాడుతున్నపుడు నెమ్మదిగా వినడం చూడటం వరద్యానంగా పెద్ద సీరియస్‌గాను ఉండటం లాంటివి 'డెంజర్ సిగ్నల్స్' మనం వెళ్ళినవని పూర్తి అయ్యే వరకు వారి నుండి గ్రీన్ సిగ్నల్ వచ్చే వరకు శ్రద్ధగా వింటు స్నేహంగా ఉండాలి.

## అహంకారం గొడ్డలిపెట్టు

కుటుంబ వ్యవహారాలలో కూడా

# మనిషిని వశపరచుకోడం ఎలా?

పి. కృష్ణ ఆదిశేషు

ఇతరులను పలకరించడం, పరిచయం చేసుకోవడం ఒకకళ రాయడు పూర్వ భాషి- మొదటే పలకరించేవాడు అందరినీ - అని వాల్మీకి వర్ణించాడు. మాట్లాడేటప్పుడు వికార చేష్టలు ఇకిలింపులు, సకిలింపులు ఎదుటి వారిలో ఏవగింపు కలిగిస్తాయి.

సామాన్య పరిచయం మొదలు, గాఢ స్నేహం వరకు ఎలా ప్రవర్తించాలో ఈ వ్యాసం సూచిస్తుంది.

ఎదుటి వ్యక్తి అన్ని విధాల మన కన్నా తక్కువ అయినప్పటికీ మన అవసరాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని వ్యవహరించాలి. ఎదుటివారు మాట్లాడుతున్నపుడు మనం మాట్లాడుతున్నపుడు గానీ వెనక హీరో విలన్‌లా (ఆడవారయితే హీరోయిన్‌లా) పోలికల పేరుక వినయంగా ప్రవర్తిస్తే జవాబు సరి అయిన మార్గంలో తొందరగావచ్చే

పుస్తకమో చదవడం చూడటం వరద్యానంగా పెద్ద సీరియస్‌గాను ఉండటం లాంటివి 'డెంజర్ సిగ్నల్స్' మనం వెళ్ళినవని పూర్తి అయ్యే వరకు వారి నుండి గ్రీన్ సిగ్నల్ వచ్చే వరకు శ్రద్ధగా వింటు స్నేహంగా ఉండాలి.

## అహంకారం గొడ్డలిపెట్టు

కుటుంబ వ్యవహారాలలో కూడా విషయాలు దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. మన మర్యాదగా చిరునవ్వుతో అప్పో వింటడం. పెద్దలు తప్పు పుడు కన్నా హోదాలోగాని వయస్సులో గాని పెద్దవారు మన దగ్గరకు వచ్చిన పుడు లేచి నిలబడటం లాంటివి మంచి వ్యక్తిత్వానికి తార్కాణం కాగలదు. గర్వం అహంకారం దుర్బుద్ధి సుఖమయ జీవితానికి గొడ్డలిపెట్టు. ఎదుటివారు మనను చూసి చూడగానే సవిధిపాయాయం కర్గించేలా వ్యవహరిస్తే వారి మనస్సులను దోచుకోవడానికి అవకాశం కల్గుతుంది ఎవరూ అందంగా సంతోషిస్తారు మంచికి. ఎదుటి వ్యక్తి చదువుకున్న వారయితే వారున్న పరిస్థితిని వయస్సుదృష్టి చెయ్యి కలిపితే బాగుంటుంది సాధారణంగా మనకన్నా వయస్సులో పెద్దవారయి. ఇతరకోవకు (ఆడ మగ భేదం) చెందినట్లయితే చెయ్యి కలుపుతూ కన్నా చేతులు జోడిస్తూ వినయంగా నమస్కరించడం మంచి నడవడిక. సంస్కృతి సంస్కారాలను తెలియచేస్తుంది.

పనులను క్రమంగా చేసుకోవడానికి కోహం చేస్తాయి పై విధంగా ప్రవర్తిస్తే ఎదుటి వారిపుడిలో హృదయ లోస్థానం పొందటానికి అవకాశం ఉంది.